

Hlavní název: Zlatá Praha
Datum vydání výtisku: 25.10.1916
Číslo výtisku: 4
Druh dokumentu: číslo periodika
ISSN: 1801-2493
Číslo stránky: 45 - 47

SYSTEM
♦KRAMERIUS♦

Podmínky využití

NK ČR poskytuje přístup k digitalizovaným dokumentům pouze pro nekomerční, vědecké, studijní účely a pouze pro osobní potřeby uživatelů. Část dokumentů digitální knihovny podléhá autorským právům. Využitím digitální knihovny NK ČR a vygenerováním kopie části digitalizovaného dokumentu se uživatel zavazuje dodržovat tyto podmínky využití, které musí být součástí každé zhotovené kopie. Jakékoli další kopírování materiálu z digitální knihovny NK ČR není možné bez případného písemného svolení NK ČR.

Národní knihovna ČR
Klementinum 190
110 00 Praha 1

kramerus@nkp.cz

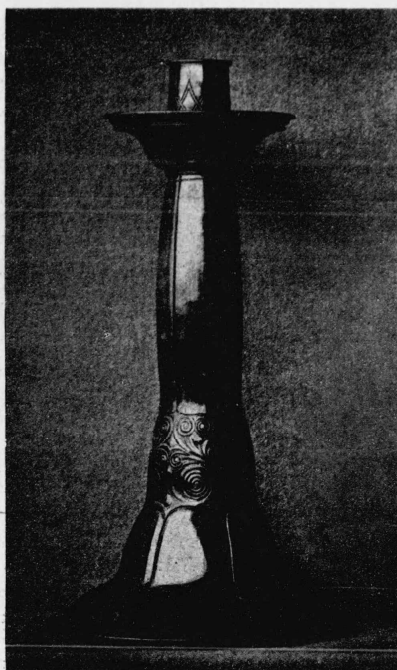
D^R. ČENĚK ZÍBRT: VILEMÍNA, DCERA PŘEMYSLA OTAKARA I., ZAKLADATELKA NÁBOŽENSKÉ SEKTY V MILÁNĚ.

Zkazatelny klášterního kostela sv. Šimona v Miláně v září r. 1300 jménem arcibiskupa milánského vyhlášen byl výsledek inkvisičního výslechu, jímž obvinění byli stoupenci sekty vilemínských z kacířství a po přečtení výsledků odevzdání světské moci. Ulicemi ubíral se průvod ke hranici na náměstí a tam byli odsouzení podle tehdejších řádů za živa upáleni. Vykonaatelé rozsudku spěchali pak do kláštera chiaravallského, vykopali zbytky mrtvol Vilemíny, podle níž sekta se nazývala, zesnulé roku 1281 a v klášteře pohřbené, a rovněž na hranici veřejně je spálili, aby kult jejího těla, zázraky domnělými obestřeného, nemohl dále se pěstovati a sváděti vyznavače podivné nauky vilemínských.

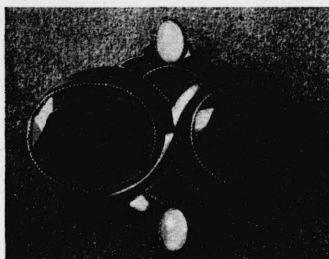
Co hlásalo vyznání víry těchto blouznivců? Kdo zosnoval poblouzené názory o moci a zázracích domnělé světice, české princezny Vilemíny, dcery Přemysla Otakara I.? Podánilo se Palackému (viz jeho spis *Literarische Reise nach Italien im Jahre 1837*) objeviti v Miláně prameny k seznání života a činnosti zajímavé této ženy, zejména původní protokoly inkvisiční.

Účastníci a účastnice schůzek přísežně vyznávali r. 1300, že Vilemína, zbožňovaná žena, pochovaná v Chiaravalle, přiznávala se k tomu, že jest dcerou krále českého. Pokud se týče jídla, pití, oděvu, žila prostě, jako vdova se synem svým (kdo byl manžel její, neznámo). Do Milána přišla před r. 1262. Záhy proslula svou dobročinností a lidumilností. Vděční chráněnci její, ctitelé i ctitelky, shromažďovali se v její domácnosti k nábožným hovorům. Byli štědře pohostěni, nuzným dostalo se pomoci, zarmouceným útěchy, beznadějným rady a síly. Důvěra k Vilemině vzrůstala až v pevné přesvědčení, že tvoří divy, že uzdravila mistra Beltrama z Ferna a Alberta Novata. Též po smrti prý na hrobě byly uzdraveny panny z rodu Oldegardi, jež Vileminu vyzývaly. Prostý lid i učené měšťané přilnuli s úctou a vážností k neznámé cizince. Nazývali ji též Felicií (Palacký soudí, že původně jmenovala se Blažena) a podle ní dávali jméno Felix dětem na křtu. Pobožné sestry a mnichové kláštera chiaravallského, jemně odkázala svoje jmění a kdež si určila svůj hrob, stejně vroucně milovali dobrodělku, záhadnou cizinku. V klášteře tomto měl sestru a dceru Ondřej Saramita, vzdělaný měšťan milánský, jenž stal se pak zakladatelem Vilemitů a zosnoval podivné jejich učení.

Z výslechů patrné, že se Vilemína vzpírala lichotivým poklonám zbožňovatele svého Saramity, že jest Duch Svatý v postavě libezné ženy, přívětivé, dobročinné, namítající, že jest pouhá ženská obyčejná a bídný červ pozemský. Zakazovala Saramitovi tak hříšně mluvit a vybízela, aby se dal za to na pokání. Saramita rozšiřoval přese všecken odpor Vilemíny toto velebení „Ducha Svatého“ mezi lidem a lhal, přidáváje, že Vilemína sama to tvrdila, když ji překvapil klečící v posvátném zánícení na modlitbách. Lid vyzýval ji

FRANTIŠEK FRANCL: ALPAKOVÝ SVÍCEN TEPANÝ

FRANTIŠEK KYSELA: BROŽ S CHALCEDONY, KARNEOLY A CITRINY

jako anděla strážce, věřil, že chrání před zimnicí, že vymítá zlého satanaše z těla posedlého.

Zemřela dne 24. srpna r. 1281, na den sv. Bartoloměje. Umírající, napomínala své ctitelky ke svornosti a k účinné lásce k bližnímu. Pochována byla zatím na hřbitově u sv. Petra (S. Pietro all' Orto). Do Chiaravalle převezena býti nemohla pro nebezpečí za války tehdejší mezi známými rody Visconti a Della Torre. Saramita doufal, že bude moci převézt královskou princeznu do Prahy. Vydal se proto na cestu do Čech, doufaje, že se mu dostane odměny od královské rodiny. Inkvisitor podezřívá ho, že proto šel do Čech, aby tam Vileminu vyhlásil za svatou, čemuž Saramita odpíral. Přiznává ovšem (a to jej staví do světla temného a podezřívá z nekalé jeho povahy), že od krále českého čekal tučné odměny za slávu, jakou prokázal Vilemině za živa i po smrti. Nejistnota a počestnost Saramitova vůbec v celém výslechu není doložena jasně a bezvadně.

Proč nebyl hlasatel slávy princezny Vilemíny v Praze přijat s nadšením, snadno vyrozumíme. Kdož by se byl tenkrát staral o převezení mrtvol a o její kult, když se rozháraných poměrů rodiny královské vládl nevěrný králův poručník, Ota,

jenž královici Václava II. někam zavezl, kdy ovdovělá královna Kunhuta meškala v Opavě. Kdož měl zájem na divné a cizokrajné novině zdaleka, až z Milána? A vrátil se tedy Saramita s nepořízenou do Milána.

Mrtvola byla zatímne a pak slavně pohřbena v klášteře chiaravallském. Myli kněží a ctitelé mrtvolu Vilemíny svěcenou vodou, vínem, mazali vonnými mastmi a oleji, odělí rouchem nádherným, drahocenným zlatohlavem. Tekutina z koupele „svatého“ těla hned prý zázraky působila, nemocné uzdravila. Nad hrobem zbudován náhrobek a vyobrazena Vilemína, jak ji předvádí sv. Bernard před prestol Bohorodičky s Dětátkem. Záhy oltář na hrobě Vilemíny stal se cílem četných poutníků, kteří s důvěrou ctili Vileminu jako zázračnou světici.

Obraz Vilemíny malovali v kostelích již za jejího života a zvláště po smrti. Danisio Cotta dal malovati její obraz v kostele Santa Maria Mater Domini a věčné světlo hořelo před jejím oltářem. Mirano namaloval její obraz v chrámě S. Maria Maggiore a S. Eufemia. Maifreda dala ji vymalovati na látku, která krásila oltář náhrobní. Rozsvěcovali voskové svíce, lampy na jejím hrobě i hostie tam kladli, věříce, že pak při přijímání zapudí neduhy a ochrání před pohromou. Třikráte do roka světili svátek zázračné Vilemíny, na den sv. Bartoloměje, ve výroční den úmrtí, na den památky všech Svatých a na letnice, na hod Ducha Svatého. Tu chromažďovali se Vilemité s nábožným nadšením v úboru hnědé barvy, barvy od Vilemíny oblíbené. Chiaravallští mnichové a jeptišky rozdávali jim chléb, víno, šaty. Velebili u hrobu ozdobeného v nadšených kázáních divy a zázraky. Po obřadech oddávali se Vilemité hodokvasu, radovánkám, které inkvisiční výslech nedůvěřivě podezřívá.

Při schůzkách a slavnostech podobných předčítal blouznivec Saramita pošestilé credo, jak si je sestavil asi v těchto základních člancích po smrti Vilemíny: Vilemína jest Duch Svatý v podobě ženské, počatá od královny české Konstancie (t. j. Uherské, druhé manželky Přemysla Otakara I.). Anjel Rafael zvěstoval Konstancii početí Sv. Duchem na hod svatodušní, o němž příštího roku Vilemína se narodila. Vilemína jest pravý Bůh a pravý člověk v postavě ženské, přišla na svět, aby spasila lidstvo veškeré. Jako Kristus podle své lidské vlastnosti musila umřít, nikoli podle podstaty božské. Vilemína jest třetí osoba nejsvětější Trojice, vtělená v člověka ženského pohlaví, jako Kristus vtělen v člověka muže. Proto jest pravý Bůh pohlaví ženského. Má na sobě pět ran stejně jako Kristus. Vstane jako Kristus z mrtvých, vstoupí na nebe a snese se pak jako Duch Svatý na učedníky svoje. Jako Kristus zanechal za svého zástupce sv. Petra, tak Vilemína zanechala sestru Maifredu Pirovanskou (de Firovano) ze řádu humiliatů za svou náměstkyň na zemi. Ta bude vždy konati obřady, mši nad hrobem Vilemíny, jako papež, nástupce sv. Petra, nad hrobem sv. Petra. Má založiti novou hierarchii ženskou. Papež, kardinálové pomínou. Bude Maifreda sídliti, kázati, obřady konati v chrámě hlavním v Miláně. Sestra Maifreda sestaví nová evangelia, se začátkem pokadě: Za onoho času řekl Duch Svatý učedníkům svým. K hrobu Vilemíny ať se putuje, jako ke Kristovu hrobu do Jerusáléma.

Není divu, že proti těmto výstřednostem a podobným převráceným, blouznivým naukám a ztřeštěným obřadům ohradila se přísně a s pohružkou vrchností církevní, kárající světské Vilemity i mnichy i jeptisky, když se hlásili za stoupence vyličeného učení kacířského. Roku 1283 inkvizitor Maifredus de Dovaria ostře brojil proti sektě, jejíhož vzaiku Vilemína beze všeho provinění a zúmýslnosti byla vlastně jen bezděčným, nevinným podnětem. Vilemité odvolali svoje bludy a slibili, že se vzdají pošestilých obřadů, nových evangelíí, schůzek, hodů lásky apoštolské.

Sešli se však Vilemité o letnicích r. 1299 znova za hojného účastenství k slavnosti na oslavu Duchu Svatého, višleného v ženskou bytost, Vilemínu. Maifreda, slavnostně oděná věrně napodobeným rouchem papežským, konala pitvorné bohoslužby. Obsluhovaly ji se strojenou důstojností Fiorbella a Agnese. Saramita v náladě povznešené kázal nové evangelium „svaté“ Vilemíny. Alberto de Novate četl nové epistoly svaté Vilemíny. Vilemité líbali pokorně ruce a nohy kněze Maifredě, která žehnala věřící a podávala hostie, dotýkané u hrobu Vilemíny. Zpíval sbor sedmero litaníí, složených na počest a chválu Vilemíny, uvedených v hudbu od skladatele Garbagnati... Kazatelé Marchiso da Vedano, Lombardo Graziadeo, Alessandro a Martino Strabone věštili příchůz mrtvých vstání Vilemíny, která se objeví v oblacích, ozářena ohnivými blesky a provázena hromobitím, jak líčí Zjevení sv. Jana.

Nenadáli se pořadatelé poslední této pouti ke hrobu Vilemíny, Saramita a Maifreda, že to byla schůzka, která přivodila konec Vilemitům. O obřadech doslechly se úřady světské i duchovní a výsledky inkvisiční, jak uvedeno, končily upálením hlavních svůdců a odvoláním pobloudilých stoupenců Saramitova učení, upálením těla Vilemíny.

Dlouho potom ještě byli podezříváni mnichové kláštera Chiaravalle z kacířství vilemitského. Ještě roku 1302 vyslýchá v klášteře inkvizitor Guido mnicha Marchisia di Secchi. Výslech jest zajímavý a svědčí světle o nevině Vilemíny při vzniku pozdějším sektářského blouzení, smyšleného od Saramity v dohodě s Maifredou: Znal jste Vilemínu, kde jste ji poznal, kdo byla, věřil jste, že ona jest Duch Svatý, osvěcoval jste její hrob, mluvil jste, že byl nespravedlivý rozsudek od inkvisice nad ní pronesen? Mnich se nezalekl. Mužně odpovídal. Znal jsem tu ženu, protože bydlela v Miláně v domě, klášteře našemu příslušném. Věřil jsem, že byla rozená Češka a z rodu

SV. BERNARD A SV. VILEMÍNA
Zbytky fresky na hřbitově v Chiaravalle u Milána.

(Kreslil r. 1847 Fr. Haas.)

královského, protože sama tak tvrdila. Avšak jak bych mohl věřit, že Vilemína jest Duch Svatý, když ona sama na mou otázku o tom výslovně odvětila, že jest obyčejná ženská a bílý červ, ba velice hněvala se na Saramitu, když podobné smyšlenky o ní roznášel. (Souhlasně Maifreda až do poslední hodinky hájila nevinosti Vilemíny, jak prý odmítala důvěru lidí, kteří přicházeli pro pomoc a útěchu, slovy: „I jdětež, já přece nejsem Bůh.“) Rozsvěcoval jsem svíce na jejím hrobě proto, že je přinášeli její cititelé. Nevím, zdali jsem se tím provinil, když i podle církevních obřadů pohřebních postavují svíce vedle rakve s nebožtíkem. Přiznávám se, že jsem řekl a zde znova opakuji, že, jest-li Vilemína v nebi, váš soud sláve její neuškodí... Inkvizitor neodpověděl a od té doby umlkají výsledky z kacířskou sektu, prameny o dějinách Vilemitů jsou zavěny.

Za to věnovali pozornost Vilemině a Vilemitům svěští i církevní historikové, zvláště historikové města Milána, Donato Bosso, Bugatto, Ripamonti, Blachi, Corio, Corrado, Filippo da Bergamo, Abraham Bzovius (Annales ecclesiastici XIV. 1300, art. 12) a jiní. Srv. Illgen, Hist. Theol. Zeitschrift, I. 1839, 175—180. Podle Palackého a na základě studií místopisných v Miláně sestavil ve své knize české, v Miláně vydané r. 1847, Milán a jeho okolí, Antonín Výšek, staf „Vilemína, dcera krále Otakara“. Odtud uveřejnil Výškovo

líčení Mikovec v Lumíru, 1852, II. str. 905. (Viz podrobně prameny a literaturu v mojí Bibliografii České Historie II. č. 10577—81.)

Palacký brání Vilemínu a Vilemitů proti vybájeným dohadům o bujných obřadech jejich, přirovnávaných ku pověstným hodům lásky podle zásad sekty adamitské. Vilemína prohašována za důvěrnici a milenku Saramitovu a přátelské schůzky v její domácnosti líčeny jako obřady nemravné, pohoršlivé. Úřední výsledky však nikterak nepotvrzují správnost lákavých těchto smyšlenek. Podobně byly vždy a všude od nezasevěnců podezřívány tajné schůzky vyznavačů nového, neznámého učení, vábívého svým tajnostkárstvím a nepřístupností, schůzky a obřady náboženských blouznivců. Proti upřímné zbožnosti a čistotě povahy dobročinné, rozšafné a šlechetné Vilemíny v pramenech úředních není ani zbla, co by její obraz hyzdilo a černilo. Vždyť i soudcové při rozsudku inkvisičním nazývají princeznu českou — „svatá Vilemína“.

Namane se na konec otázka, proč ohříváme známou historii o Vilemině, dceři Přemysla Otakara I., a o Vilemitěch. Ant. Výšek v uvedené knížce o Miláně připojil vyobrazení Vilemíny, jejího náhrobku a chrámu klášterního v Chiaravalle. Ozdobu porouchaného obrazu nad hrobem, zpusťšeným patrně si doplnil podle zachovaných zbytků a postavy sv. Bernarda, Vilemínu a Pannu Marii nakreslil si dosti libovolně, ač-li to nezařinila chybná litografie. Proto tím vítanější snad bude posavad neznámá kresba Fr. Haase z roku 1847, tedy z téhož roku, kdy kreslí náhrobek A. Výšek. Zachoval se originál její v bibliotece Musea království Českého, odkud se svolením sl. správního výboru obrázek Haasův otiskují. Umělec poznamenal, že fresková malba téměř úplně jest již na hřbitově v Chiaravalle zničena. R. 1842 připojil Mich. Caffi do knihy o opatství chiaravallském, vydané v Miláně, historii o Vilemině (La storia dell' eretica Guglielmina Boema) a tam vedle výsledků inkvisičních a úvahy historické přidal vyobrazení náhrobku, kde zachována ještě poněkud dolejší část obrazu. U Vilemíny klečel syn její, jehož hlava ještě znatelná. Rozdílné Výškovy kresby, Caffiova nákrety a musejního Haasova náčrtku vysvitne z přirovnání obou uvedených (Výšek, Caffi) chvalitebných pokusů, zachrániti již před šedesáti lety památku, dnes již asi docela zničenou, na pobyt české dcery královské v Miláně, před úplným zapomenutím. Podobná snaha byla účelem těchto řádků.

➤➤➤➤➤➤ J. V. ŽELÍZKO: NEJSTARŠÍ STOPY PRAVĚKÉHO ČLOVĚKA. ⚡⚡⚡⚡⚡⚡

Poslední geologická perioda, nazvaná čtvrtohorní čili diluviální, dle ustáleného názvu starých autorů všeobecně též jako předpotopní známá, jež následovala po nespočetných, ohromných převratech tektonických, které se udály postupem dlouhých předchozích období ve vrstvách zeměkúry a způsobily také ve vývoji živočišném mnohé změny, památna je prvními vědecky doloženými stopami pračlověka na zemi. Právili jsme prvními proto, ježto předcháze-

ající doba třetihorní nám dosud nikakých dokladů neposkytla, z nichž by se dalo s jistotou souditi na existenci člověka třetihorního. Že ale člověk již v terciéru existoval, o tom nemůže býti sporu.

V diluvii setkáváme se s člověkem sice velmi primitivním, ale přece již na jisté kulturní výši stojícím, kdežto jeho třetihorní předchůdce byl ještě primitivnější, když uvážíme, jaké změny prodělaly různé tvary ssavců třetihorních v přechodu do periody čtvrtohorní.

Přes to otázka o přítomnosti člověka v terciéru není do dnešního dne kladně zodpověděna, neboť nejvýznamnějších svědků skutečné existence člověka, totiž třetihorních koster, dosud postrádáme.

Veškeré dosud známé, do třetihorní periody dříve řadené nálezy, ať již evropské nebo severočí jihoamerické, pocházejí rozhodně z mladších období geologických.

Také známé „eolithy“, jež někteří badatelé pokládají za přirozené pazourkové úlomky a od-

štěpky, kdežto druzí za násilně rozbité a rukou lidskou zpracované nástroje, nalezene po prvé roku 1863 v sladkovodních usazeninách třetihorního stupně oligocénového u Thenay ve Francii a nověji v ještě starší lokalitě u Boncelles v Belgii a jinde, nebyly do dnešního dne s to, rozhodnouti houževnatý boj vedený v posledních letech několika praehistoriky ve prospěch či neprospěch existence třetihorního člověka.

Krátce, třetihorní člověk do poslední chvíle nikde zjištěn nebyl, což ovšem ještě nevylučuje možnost jeho existence vůbec.

Nejstarší dosud známá lidská čelist, Homo Heidelbergensis, nalezena r. 1907 v Maueru u Heidelbergu, spadá do druhé meziledové čili interglaciální doby, vezmeme-li v úvahu platnost čtvero diluviálních zalednění se třemi obdobími meziledovými, stanovenými od badatelů pro území alpská a Pyreneje. Doba, do níž se uvedená čelist zařazuje, vyznačuje se teplotou, archaistickou zvířenou, již zastupuje slon Elephas antiquus, nosorožec Rhinoceros Merckii a hroch Hippopotamus major.

Švýcarský badatel O. Hauser, jemuž vděčíme za poučné obrázky k přítomnému článku použité, řadí nejnověji čelist mauerskou z části k stupni Chelléenskému, nazvanému dle francouzského naleziště na Marně, z části též k prvnímu stupni Acheuléenskému, kdežto H. Obermaier přičítá jí stáří předchelléenské. Hauser posunuje ale Fraecheléen dílem do první ledové doby, kamž řadí Rutotovy eolithy, dílem též do první doby meziledové, již reprezentuje slon Elephas meridionalis, nosorožec Rhinoceros eruscus a hroch Hippopotamus major.

Uložení první ledové doby chovají pozůstatky zvířeny studené, jak ani jinak není myslitelné, kdežto uložení první meziledové doby obsahují zvířeny teplou. Obě období postrádají ale jakýchkoli stop pračlověka. Teprve v druhé době ledové objevují se známky jakési primitivní industrie nástrojové, jak svědčí velké, nevzhledné, hrubě obráběné klíny pazourkové, jichž bylo možno užívat jako metačích zbraní a jednoduchých seker.

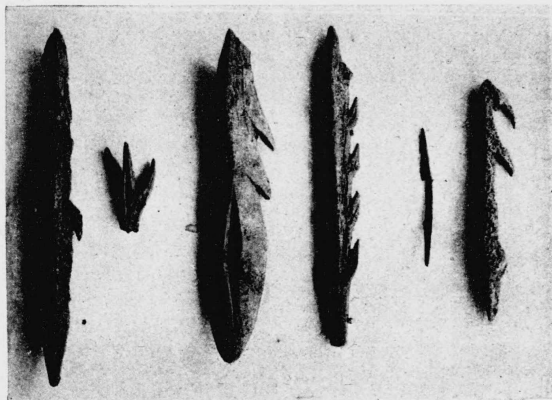
Inventář těchto výrobků, nalezenných většinou ve Francii, není sice velký, přes to ale podává nesporný důkaz, že zde nám neznámý praobyvatel starší doby kamenné, čili člověk palaeolithický, skutečně existoval. Na čelisti mauerské Schöten-sack rozpoznal některé znaky, jež dosud u žádné ze známých čelistí, ať fossilních nebo recentních, pozorovány, nebyly. Tento badatel dospěl k pozoruhodnému závěru, že čelist mauerská jeví znaky společné stejně předkům člověka jako antropoidním opicím. Na základě toho nálezu je mnohem starší nežli známé pozůstatky ze Spy v Belgii, Neanderthalu v Německu a Krapiny v Chorvatsku.

Nejklasičtější půdou, kde jmenovitě v posledních letech učiněny nadmíru důležité nálezy lidských koster, jakož i četných jiných dokladů, vztahujících se k člověku palaeolithickému, je romantické údolí

LEBKÁ STARODILUVIÁLNÍHO ČLOVĚKA HOMO MOUSTERIENSIS HAUSERI ZE SPODNÍ JESKYNĚ V LE MOUSTIERU VE FRANCII, NALEZENÁ ROKU 1908

řeky Vézère v jižní Francii. Uvedená řeka, tvořící pravý přítok Dordogne, vzniká v Plateau de Millevache v Limousinu, protéká v jihozápadním směru departement Corrèze; vstupivši pak na půdu departementu Dordogne vlévá se do stejnojmenné řeky, urazivši celkem 192 km.

PRÁVĚKÉ HARPUNY KOSTĚNÉ Z MAGDALÉNIEN VE FRANCII

Veškerá krajina vyznačena je planinou, v níž si Vézère se svými přítoky vybrázila hluboké staré údolí. Křídová vysočina tvoří zde mocné, až 120 metrů vysoké skály vápence, v horizontálních lavicích uložené s množstvím malých i velkých jeskyň, někdejších to sídel pračlověka, prorvané.

Tam, kde skály stýkají se s údolími, nachází se opět řada nesčetných polojeskyň a přístěnků (fran-

couzsky „Abris sous roche“ anebo prostě „Abris“ nazvaných), rozdělujících se místy ve více etáží, jež svými mohutnými, převýšenými klenbami pravěkému člověku skýtaly na tolik ochrany před nepohodou, že se nemusel vždy uchýlovati do vnitřku jeskyň. Celková situace krajiny již na první pohled nás přesvědčuje o výhodách jeskynních sídel pro pravěkého člověka, v nichž od šerého dávnověku, pro který není přesného časového měřítka, až do časů novějších setrval.

Nežli celá ta ohromná spleť jeskynní byla dokonána a hlodavá činnost vod ustala, dodavši krajině rázu dnešního, vyžadovalo prý závažné doby 1,700.000 let. Tato skalní přístěš podlehla během dalších dlouhých dob četným novým činitelům rušivým, neboť se místy sesula a pohřbila pod vysoko nakupenými troskami někdejší pravěké sídla. Tak v Laugerei Haute sřítla se přečnívající kamenná střecha v délce 130 metrů, z níž zůstalo 17 obrovských balvanů a množství drobného šterku, jenž úplně zasypal starou kulturní vrstvu. Táž pozůstávala ze spousty uhlí a popela, z ohořelých a rozbitých kostí zvířecích, spálených a rozřezaných kamenných drtelů a plochých opékacích kamenů, z polohotových i neporušených, místy též rozbitých výrobků pazourkových, dále z nástrojů rohových i kostěných, jakož i z množství jiných výrobků, šperků a tretek.

Nejstarší kostra člověka z této krajiny pochází z vesničky Le Moustier, na horním toku Vézère, kdež ji nalezl O. Hauser v uloženinách polojeskyň druhého Acheuléenu, řaděného do třetí doby ledové.

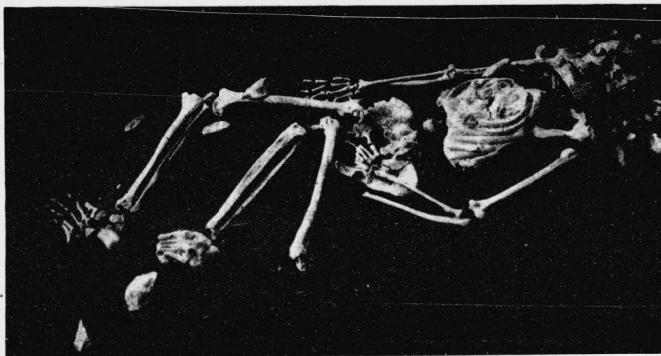
Z počátku, 7. března 1908, odkryl dočtený badatel toliko lidské kosti, a později 10. dubna zjistil též příslušnou lebku. Celá kostra byla pak teprve 12. srpna za přítomnosti vědecké komise prof. Klaatschem z Vratislavi a objevitelem O. Hauserem vyzvednuta.

Okolnosti, za jakých byla kostra v zemi uložena, jsou velmi zajímavé. Tělo bylo poněkud skrčeno a obličej spočíval na podložené pravé ruce jako při spánku. U kostry leželo několik pazourkových předmětů, u levé ruky dosti dovedně zpracovaný kamenný kyj, a poblíž mrtvoly byly pohozené četné zvířecí kosti. Z toho nálezu lze souditi na pravidelný, se skutečnou pietou vypravený pohřeb. Máme zde poučný příklad, že tento pravěký člověk, tak nízkého kulturního stupně, jaký si jen možno mysliti,

viděl ve smrti spánek a pokračování dalšího života, a snad přiloženými do hrobu milodary chtěl dokázati, že i v život posmrtný věří. Jak novější výzkumy dokazují, není tento pohřební ritus u pravěkého člověka moustierského zjevem ojedinělým.

Prof. Klaatsch, jenž podrobil kostru ze vzpomínutého naleziště všestrannému prozkoumání, shledal, že náleží nejspíše hochu v stáří 15 až 16 let. Zuby jsou velké, pěkně zachovalé a neobyčejně vyvinuté. Lebka vyznačuje se nízkým čelem, silně vyklenutými oblouky nadočnicními, vystouplými lícními kostmi a masivní spodní čelistí s málo vyvinutou bradou.

(Dokončení.)

KOSTRA PRÁVĚKÉHO ČLOVĚKA